

216511104

19 aug 1912 Ldn 2500000
Sjöarne
Närdingen, Sättern och Lillsjön
Tillbör D Nr. 20277
den 8/10 1912

AB 23 # 0114

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	1.	2.	3.	4.	
Transport																
Ränka	2	$\frac{3}{4}$	^m H	Claude Pettersson	0	12	3	18	-	660	-	3300	-	2840	-	0
"				längsbet Carolina Andersson	0	09	-	-	-	45	-	90	-	45	-	0
"	2	$\frac{1}{4}$	Bt	Hanning Lundqvist	-	-	0	66	-	132	-	660	-	528	-	0
"	2	$\frac{1}{6}$	Bt	Joh. Aug. Jansson	-	-	1	96	-	392	-	1960	-	1568	-	0
"	1	$\frac{1}{2}$	Bt	Joel Jansson	0	09	4	52	-	933	-	4610	-	3677	-	0
"	1	$\frac{3}{4}$	Bt	Bernhard Carlsson	-	-	2	58	-	516	-	2580	-	2064	-	0
Särsk. kotties An-																
derson längsbet. 0.25																
har 200 kr förb.																
"	1			Ant Carl Eklof	0	35	-	-	-	380	-	315	-	35	-	0
Landv. i Hårdingen																
"					-	-	-	1	05	51	50	136	50	136	50	0
Bloka	1	$\frac{1}{4}$	Bt	Alf. Andersson	0	32	3	17	-	678	-	3390	-	2712	-	0
"	1	$\frac{1}{4}$	Bt	A. S. Olsson	-	-	0	92	-	184	-	920	-	736	-	0
"	2	$\frac{1}{4}$	A	Efraim Andersson	1	12	1	38	-	812	-	2488	-	1676	-	0
"	2	$\frac{3}{80}$	Bt	Lug. Skandqvist	0	27	0	99	-	360	-	1260	-	900	-	0
"	2		Bt	J. Dahl	1	08	0	74	-	599	-	1776	-	1177	-	0
"				längsbet Bt H. Mattsson Anka	0	49	-	-	-	294	-	441	-	197	-	0
"	2			an Efraim Andersson	0	28	-	-	-	196	-	280	-	84	-	0
"	2	$\frac{1}{4}$	Bt	Alfred Andersson	0	50	2	50	-	650	-	3000	-	2350	-	0
"	1	$\frac{1}{4}$	Bt	Joh. Edv. Andersson	-	-	1	-	-	206	-	1000	-	800	-	0
"	2			längsbet Carl. Henriksson	0	49	0	13	-	111	-	460	-	349	-	0
"	3	$\frac{1}{4}$	Bt	Joh. Carlsson	0	31	1	58	-	262	-	1418	-	1156	-	0
"	3	$\frac{1}{4}$	Bt	Efraim Andersson	2	43	0	88	-	1412	-	3310	-	1898	-	0
"	3	$\frac{1}{4}$	Bt	A. S. Olsson	-	-	2	24	-	448	-	2240	-	1792	-	0
Sommarsamt till																
Byarnämnen																
"					-	-	-	3	87	120	40	503	20	382	80	0
Kragsta				Ernoder Mattsson	1	21	3	95	2	49	940	70	5261	70	4321	-
Östertoril				"	0	56	0	30	0	04	229	20	809	20	580	-
Tomta				"	-	-	0	39	1	41	78	30	497	30	419	-
Lönö	1	$\frac{3}{8}$	^m Bt	J. C. Ölander	2	64	2	62	-	1119	-	4970	-	3851	-	0
"	1	$\frac{3}{8}$	^m Bt	Karl Pet. Mattsson	1	68	2	35	-	1730	-	3912	-	2152	-	0
"	1			längsbet Gustaf Bergqvist	-	-	1	21	-	243	-	1192	-	950	-	0
Transport																

10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Transport														
3300 - 2640 -	0679	Sonä	1	1/4	D	Karl Petter Mattsson	154	296	-	-	966	-	4434	- 3468 - 0892
90 - 45 -	0012	"	1	3/8	H	Erik Gustafsson	236	421	-	-	3780	-	6437	- 3657 - 0941
660 - 528 -	0136	"	2	35/106	R	J. E. Ölander	282	323	-	-	1210	-	6050	- 4840 - 1216
1960 - 1568 -	0443	"	2	7/34	E	A. W. Blomqvist	324	-	-	-	875	-	3145	- 2270 - 0584
4610 - 3677 -	0946	"	2	2/106	E	Erik Gustafsson	363	-	-	-	1741	-	3630	- 1885 - 0486
2580 - 2064 -	0591	"	2	55/72	F	Henrich Carlsson	015	-	-	-	60	-	135	- 75 - 0019
		"	2	55/72	Sa	Emil Jansson (Johansson)	061	194	-	-	815	-	2550	- 1735 - 0447
Herrnsmant till by														
männen														
315 - 35 -	0089	Ropsten				Leander Pettersson i Rönke	-	-	-	059	17	70	76	70 59 - 0016
136 50 136 50	0057	Vary	1	5/6	Ba	Noah Persson	030	089	097	327	10	1316	10	989 - 0254
3390 - 2712 -	0698	"	"	"	Ba	Gustaf Rydgqvist	012	008	046	53	80	259	80	206 - 0053
920 - 436 -	0189	"	"	"	Ba	H. Flygelling	-	-	-	005	150	6	50	5 - 0001
2488 - 1676 -	0431	"	"	"	Ba	Alf Persson	-	-	-	006	180	7	80	6 - 0009
1260 - 900 -	0232	"	"	"	5/6	Ba	Johan Eriksson	012	281	271	638	30	320930	2571 - 0662
1726 - 1577 -	0305	"	"	"	5/6	Ba	Gustaf Jansson	036	058	079	304	70	904	70 600 - 0154
491 - 147 -	0018	Varysufjord	"	"	Ba	Eder Gustafsson i Walla	018	037	033	119	90	592	90	473 - 0122
280 - 84 -	0022	"	"	"	Ba	Viktor Jansson	006	046	018	109	70	543	40	434 - 0112
3000 - 2350 -	0605	"	"	"	Ba	A. P. Andersson	037	046	018	208	70	853	40	645 - 0166
1000 - 800 -	0206	Walla	1	5/6	Ba	H. A. W. Landén	273	359	-	-	2114	-	6320	- 4201 - 1082
460 - 349 -	0090	"	1	1/2	Ba	Carl Persson	278	422	-	-	2088	-	6964	- 4879 - 1253
1418 - 1156 -	0297	"	2	1/3	Ba	Viktor Jansson	132	076	-	-	546	-	2070	- 1524 - 0352
3310 - 1898 -	0482	"	2	1/6	Ba	Gustaf Jansson	072	074	-	-	364	-	1460	- 1096 - 0282
2240 - 1792 -	0461	"	2	1/6	Ba	A. P. Andersson	117	072	-	-	729	-	1890	- 1161 - 0299
		"	2	1/3	Ba	Eder Gustafsson	280	187	-	-	1101	-	4670	- 3569 - 0918
503 20 382 80	0098	Byamännen gemensamt												
5261 70 4321 -	1112	Långbro	1	1/2	Ba	Carl Eriksson	158	-	-	-	1106	-	1580	- 474 - 0122
809 20 580 -	0149	"	1	1/2	Ba	Pehrskär Blomström	012	-	-	-	84	-	120	- 36 - 0009
497 30 419 -	0108	Lund	1	1/3	Ba	Carl Johan Mattsson	-	-	-	053	-	106	-	530 - 424 - 0104
4970 - 3851 -	0991	"	1	1/3	Ba	Alf Jansson	012	056	-	-	148	-	680	- 532 - 0137
3912 - 2182 -	0381	"	1	1/3	Ba	A. W. Landén i Walla	296	132	-	-	1762	-	4280	- 2578 - 0648
1192 7 950 -	0245	"	2	1/3	Ba	Erik Bladlund	013	021	-	-	34	-	280	- 246 - 0063

Transport

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	1.	2.	3.	4.				
Transport																			
Lund	2	1/3	St	Petthe Jansson	0 64	0 10	-	-	340	-	869	-	524	-	Amara	1	1/8	N	Gr. 1.
"				Byggnännen gemensam	-	-	-	356	106	80	462	80	356	-	"	2	1/30	G	J. Gr.
Åby	1	1/2	Edsbronsa	H. B. Flemminge (Jens)	1 14	2 55	0 82	7 80	-	3066	-	2288	-	"	2	6	Gr. 4.		
"				Andersson	2 73	0 26	-	-	1120	7	2942	-	1822	-	"	1	1/15	P	Hel.
Bro	1	1/4	A	Andersson	0 55	-	-	-	110	-	550	-	440	-	"	2	1/8	Q	Hel.
"	1	1/2	A	Andersson	2 70	0 06	-	-	1605	-	2760	-	1158	-	"	2	1/8	R	Hel.
"	1	1/4	C	Andersson	1 27	0 11	-	-	456	-	1380	-	924	-					
"	2	1/27	S	Andersson	1 59	-	-	-	592	-	1590	-	998	-					
"	3	1/24	J	Andersson	0 77	0 49	-	-	406	-	1260	-	854	-					
"	3	1/24	H	Andersson	0 70	0 42	-	-	104	-	460	-	356	-					
"	1	1/3	M	Jansson	-	2 23	-	-	446	-	2007	-	1561	-					
"				Byggnännen gemensam	-	-	-	0 41	12	50	53	30	41	-					
Gästa	1	1/3	A	Andersson	-	1 12	-	-	335	-	1041	-	706	-					
"	1	1/3	B	Mattsson och															
"				Carl Mattsson	-	0 71	-	-	213	-	639	-	426	-					
"				Byggnännen gemensam	-	-	-	0 38	19	50	57	50	38	-					
Ytterby	1			Em. Norelius	10 22	0 34	1 38	47 29	40	106 31	40	59 02	-						
Rekinda	3	1/3	B	Andersson															
"				Lundström & Co	7 41	1 83	0 54	12 56	20	72 11	20	59 25	-						
Amara	2	1/8	C	Herman Lundin	3 23	1 41	-	-	2441	-	3248	-	807	-					
"	2	1/8	D	Carl Gustafsson	4 23	0 62	-	-	2608	-	3395	-	787	-					
"	2	1/4	C	Johan Carlsson	1 58	4 17	-	-	2363	-	4004	-	1691	-					
"	1	1/6	B	Carlsson	2 32	-	-	-	1422	-	1659	-	237	-					
"	2	1/10	F	Carlsson	3 52	3 05	-	-	1489	-	5951	-	4462	-					
"	2			Johan Mattsson	1 25	-	-	-	625	-	875	-	250	-					
"	2	1/2	G	Carlsson	0 10	1 36	-	-	196	-	1022	-	826	-					
"	1	1/2	H	J. Carlsson	1 52	1 50	-	-	1472	-	2114	-	642	-					
"	2	1/32	H	Carlsson	-	0 89	-	-	778	-	623	-	445	-					
"	2	1/32	H	Carlsson	0 51	0 32	-	-	249	-	581	-	332	-					
"	1	1/30	J	Carlsson	0 74	0 35	-	-	301	-	1055	-	754	-					
"	2	1/4	L	Mattsson	-	0 53	-	-	53	-	212	-	154	-					
"	1	1/8	M	Jansson	5 21	-	-	-	2993	-	3642	-	654	-					
Transport																			

U t l å t a n d e

angående värdering av vattenverk m.m. vid sjön
Närdingens sänkning.

Sedan synemännen sammanträtt vid Schebo bruk denna dag dels för värdering av den del av vattenkraften vid Schebo bruks övre dammar och av de förmåner, som intressenter i Sjön Närdingens sänkning tillförsäkrat sig genom kontrakt den 15 december 1910 med A.B. Flemminge järnverk, och dels för uppskattning av de förpliktelser, bolaget i samband därmed iklätt sig, hava de efter noggranna uppskattningar kommit till följande värden.

Vidkommande minskning av fallhöjden vid Schebo bruks övre dammar hava synemännen efter förberedande värdering av den sakkunnige ledamoten funnit,

att falllets nuvarande fallhöjd är 4.75 meter med en normallågvattenmängd av 2.0 kubikmeter i sekunden, vadan det, räknat med 75 % effekt å turbinerna, lämnat 95 hästkrafter,

att genom sänkning av fallhöjden med 2.0 meter den disponibla kraften reduceras till 55 hästkrafter, på grund

vadan en kraftförlust uppstår av 40 hästkrafter per år,

att vattenmagasinet i sjöarne Närdingen och Sättern minskas icke obetydligt, detta så mycket mera som vattenmagasinets minskning inverkar både på Schebo bruks övre fall och på Schebofallet,

att dessa båda fall hava en sammanlagd fallhöjd efter sänkningen av 6.0 meter och således tillsammans representerar ett kraftbelopp av 120 hästkrafter

att genom vattenmagasinets minskning denna återstående kraft minskas med 30 hästkrafter, vadan sammanlagda kraftförlusten kommer att utgöra 70 hästkrafter

Med det läge dessa vattenfall hava, finna synemännen, att de ej kunna uppskattas till lägre värde än 75 kronor per hästkraft och år, och att således kraftförlusten representerar ett årsvärde av 5250 kronor, vilket belopp kapitaliserat å 5 procent motsvarar ett verkligt värde av kr. 105000.-

Synemännen hava likaledes funnit, att genom den ifrågasatta sänkningen den i fallet befintliga kvarnen icke vidare kan från fallet erhålla sin drivkraft. Huset och maskinerna kunna där-

för att bliva värdelösa för Schebo bruk med ett återstående värde motsvarande endast realisationsvärdet. Vattenkvarnen är byggd av sten i tre våningar och försedd med 4 par stenar och därtill hörande 4 turbiner, grynverk och siktar, toppverk och gröpkvarn. Därjämte överföres vattnet från fallet genom en trätub till ett mindre elektricitetsverk, använd till belysning vid bruket. Dessa hus och maskiners sammanlagda värde hava synemännen för den skull värderat och funnit att deras värde uppgår till 40000 kronor i nuvarande skick, sedan därifrån avdragits realisationsvärdet.

Synemännen hava ock tagit i övervägande, att för det återstående vattnets nyttjande erfordras ny dambyggnad, vilken Schebo bruk i huvudsak åtagit sig på egen bekostnad uppföra. Om själva damfästena, vilka skola bekostas av sjuksänkingsintressenterna, frånräknas finna synemännen, som anse att dammen behöver en sammanlagd luckbredd av 13 meter, att värdet å denna damm utgör 5000 kronor.

Värdet av 2 meter av fallet utgör sålunda vattenkraften	kr. 105000.-
byggnader	" 40000.-

dammens uppförande (utom landfästen)	kr. 5000.-
eller tillsammans	" 150000.-
därå jämlikt lag om dikning skall erläggas	
5 % förhöjning med	<u>75000.-</u>
eller summa lösen	225000.-

Värdet skulle även kunna värderas efter den inkomst nuvarande verk betinga. Synemännen hava därvid funnit,

att kvarnen lämnat en årsinkomst efter avdrag

för alla utgifter av	kr. 3000.-
elektricitetsverket	" 1200.-

samt att de hästkrafter vilka gå förlorade för valsverket, där de äro monterade representera ett år-

ligt värde av	kr. 3100.-
eller tillsammanssett årsvärde av	" 7300.-
vilket kapitaliserat å 5 % utgör	" 146000.-

eller ungefär samma belopp, vartill vattenkraftsförlusten och byggnaderna blivit uppskattade.

Under arbetstiden kan vatten icke ledas fram till valsverket, vilken tillledningskanal helt och hållet avstänges.

A. B. Flemminge järnverk, som medgivit en dylik avstängning un-

der arbetets utförande, i den mån sådant finnes nödigt, varvid allt vattnet från sjön får ledas genom kvarnkanalen, har därföre icke att uppbära annan ersättning än den som ingår i det kontrakterade beloppet. Under avstängandet av vattentilloppet samt dammens ombyggnad måste valsverket drivas med ånga, varigenom kraftförlusten orsakar en merutgift under den tid av 5 månader, som vattnet hålles avstängt. Räknat efter ett pris av 200 kronor per år för ånghästkraft kommer den summa som drabbar bolaget att utgöra 8000 kronor, till vilken summa således också sjösänkingsintressenternas ersättningsskyldighet av synemännen uppskattats.

I sjön Nörden har Schebo bruk för sin enskilda räkning transporterat varor mellan Edsbro masugn och Schebo. Uppenbart är att sjön efter sänkningen i vissa sund samt i den s.k. Kyrksjön erhåller så ringa djup, att transporter, på sätt hittills skett, icke kunna fortfa, utan en väsentlig fördjupning av särskild kanal genom de grundare ställena. Sedan synemännen verkställt uträkning av kostnaderna för ett sådant arbete, hava kostnaderna därför av synemännen beräknats till minst 35000 kronor, en kostnad som icke drabbar sjösänkingsintressen-

terna i annan mån än som en del av den med A.B. Flemminge järnverk kontrakterade summan.

Likaledes har efter enskild överenskommelse Schebo bruk framfört sitt virke i flottor genom sjön, vilket förhållande efter sänkningen förändras i den mån, att framförandet av flottor endast delvis kan äga rum, under det att å en stor del av sjön virket måste spelas fram eller ock framföras i enskilda timmer. Arbetet kommer därför att väsentligen fördyras. Synemännen hava uppskattat detta fördyrade arbete till 1750 kronor årligen, motsvarande å 5 procent en summa av 35000 kronor, vilket belopp likaledes ingår i den genom köpekontraktet bestämda summan.

Bron över kanalen strax ovan Schebo övre dam måste på grund av företaget ombyggas. Synemännen hava värderat detta arbete till 5000 kronor. Även detta arbete åligger A.B. Flemminge järnverk att bekosta, vadå beloppet ingår i den i kontraktet bestämda summan.

Därtill kommer dels att fri jord lämnas för kanalens utvidgning, att upplagsplats lämnats utan ersättning, att en del ledningar för vattnets ledande till verken behöva

omläggas och ändras, likasom ock en del avloppsledningar, samt en del andra förändringar behöva vidtagas för tillgodogörande av det återstående kraftbeloppet och för ordnande av avloppet nedom dammen m.m.

Synemännen hava värderat dessa saker för vilka sjösänkingsingressenterna icke hava att erlægga någon annan ersättning än den i kontraktet bestämda summan, till följande belopp

ersättning för jord till kanal m.m. kr. 1000.-

" " jordupplag och intrång

under arbetet " 1500.-

ersättning för omläggning av ledningar för vatt-

nets framförande till verken och avloppsledningar " 2000.-

samt förändringar i övrigt " 1000.-

eller tillsammans kronor 5500.-

Synemännen hava således funnit, att sjösänkingsintressenterna förvärvat och A.B. Flemminge järnverk avhänt sig för den bestämda köpeskillingen följande av synemännen uppskattade valutor.

2 meter av vattenfallet med byggnader efter avdrag av realisa-

tionsvärdet	kr. 145000.-
dambyggnad	" 5000.-
ersättningar för vattenkraftens avstängande	" 8000.-
ersättningar för försvårad flöttning	" 35000.-
" " hinder av transport	" 35000.-
" " brons ombyggnad	" 5000.-
" " diverse andra saker enligt ovan	
införd specifikation	" 5500.-
eller tillsammans	kronor 238500.-

Därtill skall enligt lag om dikning läggas 50% förhöjning å värdet av vattenfallet med byggnader och därtill hörande dambyggnad med

kr. 75000.-

vadan hela summan utgör kronor 313500.-

för vilka förmåner betalats i en summa 210000 kronor.

För samma summa 210000 kronor jämte upplupna räntor hava de av sjösänkingsintressenterna som verkställt detta inköp beslutat lämna dessa förmåner till sjösänkingsintressenterna i dess helhet, därest åsämjande därom kan träffas, ett erbjudande som således måste anses fullt antagligt.

Schebo den 12 oktober 1911.

ex officio

Daniel Wedblad

Hj. Unander C. J. Carlsson

K. H. Thunberg

Tillhör Bil. Q §22.

Synemännen vid sjön Nördingens sjösänkingsföretag hava sammanträtt den 12 okt. vid Schebo bruk dels för värdering av den del av vattenkraften vid Schebo bruks övre dammar och av de förmåner, som intressenterna i sjön Nördingens sjösänkingsföretag tillförsäkrat sig i och med kontraktet av den 15 dec. 1910 med A.B. Flemminge järnverk och dels för uppskattning av de åtaganden, som bolaget i samband därmed iklätt sig.

Genom bolagets avhändande av 2 meter av fallhöjden i det närmast sjön Nördingen belägna vattenfallet, som hittills med en fallhöjd av 4.75 meter och vid en normal lågvattenmängd av 2 kbm. pr. sek. lämnat en effekt av 95 hkr. räknat med 75 % effekt å turbinerna, reduceras den disponibla kraften till 55 hkr. och bolaget kommer således att för framtiden lida en kraftförlust av 40 hkr. pr.år.

Vattenkraften kan här anses hava ett värde av Kr. 75.-

pr. år och hästkraft och motsvarar sålunda de fränsålda 2 meter i fallhöjd en förlust av Kr. 3000:- pr. år, vilket kapitaliserat efter 5 % motsvarar 60.000:- kronor.

Genom vattenmagasinets minskande uti sjön Nördingen vid fallets sänkande med 2 meter reduceras även det kraftbelopp, som hädanefter kan uttagas såväl vid Schebo bruk som vid Schede och kan denna förlust uppskattas till 25 % av det återstående kraftbeloppet, som med en sammanlagd fallhöjd vid de bägge fallen av 6.0 meter utgör 120 hkr. Kraftförlusten blir sålunda 30 hkr. årligen som efter samma å pris representerar 2250:- Kr. pr. år, motsvarande kapitaliserat efter 5 % 45000:- Kr.

Genom den ifrågasatta sänkningen omöjliggöres vidare den befintliga kvarnens vid Schebo gård drivande med vatten, som hittills varit fallet. Vattenkvarnen, som är byggd av sten med fyra par stenar med turbiner, grynverk, toppverk, gröpkvarn jämte en med kvarnen sammanbyggd mindre elektrisk kraftstation skall sålunda lösas och har dessa anläggningar av synemännen värderats till Kr. 40000:-

Synemännen anse sålunda att avhändandet av 2 meter

fallhöjd vid Schebo åsamkar bolaget merutgifter, som kapitaliserade jämte värdet å kvarn och kraftstation motsvara minst 145000:- kr.

Bolaget har vidare i kontraktet förbundit sig att dels bekosta ombyggnaden av dammen vid översta hammaren dock ej betonglandfästena, och hava synemännen efter besiktning av platsen för dammen värderat detta bolagets åtagande till kr. 5000:-

Bolaget har likaledes förbundit sig att utan ersättning låta intressenterna i sjösänkningen genom damm avstänga vattnet under arbetets utförande i den mån sådant finnes nödigt samt därvid tillåta att överflödsvatten får avledas genom kvarnkanalen.

Som arbetet för tilloppskanalen samt dammens ombyggnad kommer att draga en tid av 5 mån. och bolaget under denna tid måste skaffa sig ångkraft för ersättande av kraftförlusten vid övre fallet, åsamkas bolaget en merutgift, som räknat efter ett pris av 200:- Kr. pr. år för ånghästkraft motsvarar 8000:- Kr.

Genom sänkning av sjön Nördingen kommer Schebo

bruks enskilda transportled mellan Schebo och Edsbro masugn att erhålla så ringa vattendjup, att betydande upprensningar behöva utföras efter sänkningen för bibehållande av kommunikationsmöjligheten och hava synemännen uppskattat kostnaden för dessa upprensningar till minst 35000:- kr.

Bolaget har hittills å sjön Nörden framflottat virke till den vid Schebo bruk befintliga sågen. Genom sänkningen kommer flottningen att väsentligt fördyras och hava synemännen ansett att denna ökade kostnad motsvarar ett kapitaliserat värde av minst 35000:- kr.

Bolaget har ock åtagit sig enl. kontrakt att ombygga bron mellan sjön Nörden och översta hammaren och hava synemännen beräknat kostnaden för detta arbete till Kr. 5000:-

Av förestående framgår sålunda, att bolaget för köpeskillingen Kr. 210000:- dels iklätt sig kostnader, dels fränhänt sig tillgångar, vilkas sammanlagda värden efter ovan anförda grunder kan uppskattas till Kr. 233000:-

Schebo den 12 oktober 1911

Hj. Unander

F ö r e n i n g.

Emellan undertecknade är vidkommande sänkning av sjöarne Nörden, Lillsjön och Sättern och torrläggning av där omkring liggande mark följande förening träffad:

1:a. Vi förbinda oss att med gemensamt arbete och kostnad enligt här nedan intagna grunder upptaga och för all framtid underhålla samtliga de avloppskanaler, vilka äro upptagna i det av Lantbruksingeniören D. Wedblad upprättade förslaget, och i full överensstämmelse med ovannämnda vid nu pågående syn enligt lag om dikning utarbetade förslag.

2:a. I arbetet i dess helhet och i alla underhållskostnader för framtiden deltaga i enligt den av synemännen uppskattade jordförbättringen och det därur uträknade procenttalet.

3:e. Till arbetsstyrelse utses följande personer. Disponenten F. Kylberg å Schebo bruk, Johan Andersson i Ytternäs, Th. Mattsson i Kragsta, J. E. Ölander i Sonö samt J. E. Mattsson i Nibeln.

Och befullmäktigas de härmed till följande uppdrag,

att hava tillsyn däröver att arbetet utföres i

full överensstämmelse med det upprättade förslaget,

att hava tillsyn över underhållet för fram-

tiden av de gjorda anläggningarne,

att på entreprenadauktion eller på annat sätt

finnes lämpligt bortlämna arbetet i sin helhet eller i delar,

att utdebitera pänningar till arbetets utförande

och till underhållet för framtiden och dem uppbära,

att hos Kungl. Maj:t göra underdånig ansökan om

låneunderstöd från odlingsfonden till arbetets utförande,

att med Kungl. Maj:t och vederbörande myndighet

upprätta kontrakt och arbetets utförande samt utfärda sådan

skuldförbindelse och säkerhet som erfordras,

att uppbära och kvittera det erhållna låneunder-
stödet,

med vad mera som hör till arbetets utförande och

till underhållet för framtiden åliggande arbetsstyrelsen över

inkomster och utgifter föra ordentliga räkenskaper,

sammankalla intressenterna i företaget till samman-

träden i frågor som ej tillkomma arbetsstyrelsen att avgöra,

samt i övrigt iakttaga och bevara föreningens intres-

sen.

4:e. Skulle någon av oss försumma inbetala av arbetsstyrelsen

till arbetets utförande eller till underhållet utdebiterade

medel, åger arbetsstyrelsen vidtaga laga åtgärder för rest-

beloppets nedrivande.

5:e. Arbetet börjas, så fort ske kan, och skall vara slutligt

fullbordat inom fem år från det år räknat, då arbetet börjades

6:e. Ersättningar utgå på sätt synemännen bestämt.

7:e. Det av interimsstyrelsen å en del intressenters i företaget

vägnar med Aktiebolaget Flemminge järnverk den 15 december

1910 dagtecknade kontrakt angående sänkning av Schebo bruk

tillhörigt fall med flere medgivanden och avtagande godkännes

av oss, och övertaga vi alla de rättigheter och skyldigheter,

som enligt detta kontrakt tillkomma intressenterna i sjön När-

dingens sänkning; samt det lån som nu tagits i bankinrättning

för gälldande av beloppet till A.B. Flemminge järnverk.

Sålunda överenskommet som skedde i Bloka den

16 oktober 1911.

Eng. Strandqvist

för Aktiebolaget Flemminge järnverk

Folke Kylberg

Johan Fredriksson Ytternäs

E. Pettersson Ytternäs, J. Andersson Ytternäs, David Bergström

Ytternäs genom J. Andersson genom fullmakt.

Leander Pettersson Ränka, H. Lundqvist Ränka, Aug. Jansson

Ränka, Bernh. Carlsson Ränka, N. G. Olsson Bloka genom Ernst

Olsson enligt fullmakt, Th. Mattsson Kragsta, J. E. Ölander

Sonö, C. P. Mattsson Sonö, G. Bergqvist, Sonö och Vang, W. Blom-

qvist Sonö, Emil Johansson Sonö, Alfred Bärntson i Vang, J. E.

Eriksson Wagn, Noak Persson Vang, Edv. Gustafsson Walla och

Vangs utjord, W. Jansson Walla och Vangs utjord, J. Jansson

Walla gn. Johan Gustafsson enligt fullmakt A. H. Lundin Smara,

A. W. Carlsson Smara H. E. Karlsson Smara, J. A. Lundman Smara,

E. G. Carlsson Smara, Joh. Andersson Bloka, K. P. Gustafsson

Smara, Joh. Edv. Mattsson St. Nibbeln, Efraim Andersson Bloka,

Joel Jansson Ränka, Karl Eklöf Ränka, C. A. Persson Walla.

Att förestående jordägare träffat denna förening

och här ovan tecknat sina namn vitsorda

ex officio

Daniel Wedblad

Hj. Unander

C. J. Carlsson

K. H. Thunberg.

Bil. T. § 29

U t l å t a n d e.

av synemännen via syn rörande sänkning av sjön
Närdingen, Lillsjön och Sättern i Edebo socken, Frösåkers hära
Ununge, Edsbro och Knutby socknar Närdinghundra härad samt Sö-
derby-Karls socken, Lyhundra härad, Stockholms län.

Företagets omfattning.

Sedan på grund av under de verkställda undersök-
ningarne framställda yrkanden och i övrigt läget av de marker,
vilkas torrläggning avses genom det ifrågasatta arbetet, syne-
männen funnit, att den ifrågasatta sjösänkningen, för att kunna
bereda torrläggningsmöjlighet för all i företaget ingående mark
måste omfatta följande arbeten.

- 1:a. sänkning av Scheboån mellan Närdingen och Schebobruks
dammar,
- 2:a. arbeten i sjön Närdingen,
- 3:e. ån mellan sjöarne Närdingen och Sättern, med
- 4:e. fortsättning ovanför sjön Sättern genom Burvik och Sät-

terns ägor,

5:e. Harbroholmsåns fördjupning och förstoring, med

6:e. sidodike genom Harbroholm och Hydinge,

7:e. förstoring och fördjupning av Kasån till Lillsjön med
fortsättning i rågången mellan Ytternäs och Hydinge,

8:e. sidodike från Lillsjön uppåt Vadängen och Krikan å Yt-
ternäs ägor,

9:e. Ränkaåns förstoring och fördjupning,

10:e. Västerängsdiket å Sonö ägor, samt

11:e. ploglandsdike å Sonö ägor,

hava synemännen förklarat, att företaget skall omfatta samt-
liga dessa arbeten att vara genensamma för och bekostas av al-
la de jordägare som befunnits påräkna nytta av företaget.

Ehuru ett för flere jordägare gemensamt avloppsdike
från sjön Sättern uppåt Rudorna å Smara bys ägor beröres av före-
taget, emedan däromkring liggande mark har för sin fullständiga
torrläggning behov av Nördingens och Sätterns sänkning, hava sy-
nemännen likväl icke upptagit detta dike som ett för företaget
gemensamt dike, emedan delaktigheten i dess upptagande och under-
håll för framtiden redan är ordnat genom en laga kraftägande syn

enligt lag om dikning, utan istället vid uppskattning av jord-
förbättringen endast upptagit den fördel och nytta som dessa
marker kunna vänta genom högvattnets sänkning i ovannämnda
sjöar, då de själva få vidkännas dikets underhåll och möjliga
fördjupning, detta så mycket hellre, som intet yrkande fram-
ställts om dikets förstoring.

Dimensioner.

Vid bestämmande av dimensionerna i de olika vattendragen hava synemännen till ledning därför haft att utgå
från dels de dimensioner, till vilka Scheboån mellan Schebo
bruk och Edeboviken blivit reglerad vid nyligen verkställt oc-
med lån från odlingsfonden utfört arbete, dels vattensamlings-
områdenas storlek och den vattenmängd som skall genom olika
sektioner avbördas och dels möjligheten att verkställa erfor-
derliga arbeten utan att skada järnvägsbroarne å Rimbo-Sunds
järnväg, och beslutat, att vattendragen skola regleras enligt
nedan intagna tabell och de å profilritningarna upptagna längd
och tvärsektionerna av vattendragen, varvid anföres, att Sche-
boån nedom Schedefallet är reglerad efter en vattenmängd av
24.70 kubikmeter vatten i sekunden eller 60 liter per sekund
och kvadratkilometer.

Vattendragets namn	Vatten- samlings- område kvadr. kilom.	Vattenmängd liter i se- kunden per kvadr. kilom.	Kubik- meter i se- kunden	botten lutning	sido- doce- ring	vatten- djup vid flö- den meter	bot- ten bred- den meter
Scheboån nedan Närdingen	410	60	24.70	0.5:1000	1:1.5	1.20	20.5
" " "	"	"	"	"	15:1	"	15.0
Harbroholmsån	194.6	"	11.67	0.3:1000	1:1.5	"	12.0
Mellan Närdingen och Sättern	52.5	70	3.70	0.4:1000	1:1.5	1.0	4.20
" " " "	"	"	"	1.62:1000	"	-	2.00
Ränkaån 0-14	36.3	"	2.54	0.3:1000	"	1.20	2.20
" 14-17 b	"	"	"	1:1000	"	-	1.00
Lillsjön	7.9	80	0.63	0.5:1000	"	0.80	1.20
"	"	"	"	0.4:1000	"	"	0.90
Västerängsdiket	5.4	80	0.43	0.7:1000	"	"	0.60

Synemännen hava ock bestämt, att, då upprättat köpekontrakt föreskriver tillhandahållande av vatten, så att Schebo bruk kan för verkens drift tillgodogöra sig återstående vatten i sjön Närdingen med en vattenvariation av en meter i sjön, vattendraget mellan Närdingen och Schebo bruk skall erhålla ett djup under nu-

varande vattenmärke i sjön av 3.20 meter, då bottenläget bliver 1.20 meter under den medgivna sänkningen, och med anledning därav har ock fördjupning i grundare ställen i sjön Närdingen föreskrivits med samma bottenläge, så att över hela Närdingen kan tillhandahållas 1.0 meters vattenvariation under den sänkta vattenytan, med en bottenbredd i dessa uppränsningar av 6.0 meter.

För att behövlig vattenmängd skall kunna avledas genom dammen vid Schebo bruk, skall denna inrättas enligt de dimensioner som hos fogad ritning utvisar, med en sammanlagd bredd på friluckorna av 13 meter, då luckorna kunna vid flodvatten avbörda 31.80 kubikmeter i sekunden.

Kostnadsförslag

Kostnadsförslag är upprättat över alla de arbeten, som enligt här ovan angivna föreskrifter skola utföras. Därvid föreskrivas synemännen med anledning av det träffade köpeavtalet mellan Schebo bruk och delägarne i företaget, a) bron vid Schebo bekostas av Schebo bruks ägare, vilka jämväl bekosta ombygget av dammen med undantag av själva landfäna samt att vattendraget framdrages i en tilledningskanal v

Schebo bruk. De arbeten, som skola av Schebo bruk verkställas och bekostas, äro icke i kostnadsförslaget upptagna i annan mån än ingående i den gemensamma summan å 210000 kronor, som erläggas till Schebo bruk enligt kontraktet den 15 december 1910.

Om vattenverk.

I vattendraget nedom sjön Närdingen, som delar sig i 2 grenar vid Schebo bruk, finnas följande vattenverk, i ena grenen en kvarn, jämte station för elektrisk belysning och i den andra Schebo bruk tillhöriga verk, vilka alla omnämnas och beskrivas i vid handlingarne fogat utlåtande angående vattenverken. Enligt planen för regleringen kommer kvarnen och elektricitetsverket att alldeles försvinna jämte 2 meter av det vattenfall som driver det till bruket hörande vattenverket.

Därom är mellan ägaren och delägarne i företaget träffat köpeavtal, emedan vattenverket är anlagt för be- drivande av bruk, men, då detta avtal avser utom lösen av 2 meters fallhöjd jämväl ersättning under den tid vattenverken icke kunna drivas på grund av arbetet, ersättning för jord till

kanal, och jordupplag samt intrång under arbetet, ombyggande av bro och dam vid Schebo, ersättning för försvårat framförande av virke genom Närdingen och till denna ledande vattendrag samt för försvårade transporter mellan Schebo och Edsbro masugn över Närdingen, hava synemännen funnit skäligt verkställa värdering av dels vattenkraften och dels övriga förmåner, på sätt av särskilt utlåtande framgår. Därvid anmärkes dock, att de intressenter, som verkställt köpet, överlåtit köpet på intressenterna i företaget utan någon förhöjning i summan.

Ersättningarna borde utgivas på följande sätt

om överenskommelse ej kan träffas:

Lösen av två meter av fallet	kr. 145000.-
------------------------------	--------------

uppförande av ny dam med undantag av landfästen "	5000.-
---	--------

50 % förhöjning därå	" 75000.-
----------------------	-----------

kronor 225000.-

Ersättning för den tid vattenverken ej kun-

na drivas	kr. 8000.- 8000
-----------	-----------------

Ersättning för försvårad flottning	" 35000.-
------------------------------------	-----------

" " hinder av transport	" 35000.-
-------------------------	-----------

kronor 70000.-

Ersättning för jord till kanal m.m.	jord 1000	
	upplag 1500	
	omläggning -5500	5500.-
	avledningar 2000	
	diverse 1000	
"	"	
	brons ombyggande	5000 5000.-

Summa kronor 313500:-

men bestämma synemännen på grund av erbjudandet, att lösen-
summan och övriga ersättningar skola tillsammans utgivas med
210000 kronor.

Laga hinder.

Sedan synemännen angående de förhållanden, som
kunna utgöra laga hinder mot ett dylikt företag, funnit,

att sökandene till förrättningen äga mer än hälft-
ten av den mark som vinnes eller förbättras genom företaget,

att jordens förbättringsvärde med mera än dubbelt
överstiger den del av vattenkraftens värde som genom ändringen
bortgår,

att farled icke finnes i vattendraget eller i
sjöarne,

att flottled icke finnes i vattendraget eller i
sjöarne, endast enskild flottning till Schebo bruk,

att led för fiskens gång eller kungsådra icke fin-
nes i vattendraget eller i sjöarne,

att kanal, slussverk eller annan sådan vattenbygge-
nad icke finnes,

att vattnet icke användes för allmän vattenledning

att dels Harbroholmsån och dels ån mellan sjöarne
Närddingen och Sätterna korsa Rimbo-Sunds järnväg, utan att där-
varande broar behöva ombyggas, samt

att dessa vattendrag korsa jämväl allmänna vägen
mellan Schebo och Ununge och allmänna vägen mellan Edsbro och
Rimbo, där broarne skola ombyggas,

hava de, i ved på dem ankommer, förklarar att la-
ga hinder icke möta mot företagets utförande, med föreläggande
för intressenterna i företaget att, då saken rör sänkning av sjö-
hos Konungens Befallningshavande i Stockholms län begära till-
stånd till arbetets utförande jemlikt Kungl. kungörelsen angående
vissa villkor för tillstånd från det allmännas sida till vatten-
avledning m.m. den 31 december 1879 och avvakta samma myndighets

tillåtelse, innan arbetet får börjas.

Broar.

Vidkommande järnvägsbroarne hava synemännen funnit, att botten i Schebobron över Harbroholmsån icke behöver i någon mån fördjupas eller någon ändring vidtagas i avseende å brons bredd, vadan icke heller någon skada kan bron tillfogas, att botten i Edsbrobron över vattendraget mellan Nördingen och Sättern skall fördjupas till nuvarande rustbädd i bron, men att denna icke behöver röras. I senare fallet anse synemännen skäligt föreskriva, att därest rustbädden skulle helt blottas, densamma skall avhuggas och i dess ställe inläggas en betonggjutning, vilket arbete verkställles av järnvägen mot ersättning för verkliga kostnaderna.

Broarne över allmänna vägarne mellan Schebo och U-nunge samt mellan Edsbro och Rimbo skola ombyggas i minst lika gott skicke, som de nu hava. Den förra bron är ovanligt dålig, vadan vägstyrelsen borde deltaga i ombyggandet. Då den likväl icke kan åläggas detta, bör arbetsstyrelsen söka på godvillig väg därom träffa överenskommelse, så att bron kan erhålla större stabilitet än den nu har.

Bron över byvägen vid Ero by skall ock på gemensam kostnad ombyggas. Valvet är nu uppfört av slaggtegel, vilket bö nyo användas till samma ändamål.

Smärre ägobroar uppföras på de ställen, där sådant finnes angivet å ritningar och kostnadsförslag.

Om jordvärdering och deltagande i arbetet.

Vid bestämmande av företagets omfattning hava synemännen icke kunnat undgå att finna, att ett invallat område å Harbroholms och Schebo ägor, från vilket vattnet letts genom en vattenlare förbi Schebo övre fall och vilket avstängts mot ån genom skyddsvall, kan påräkna nytta av företaget. Vallarne äro så sammansjunkna och skadade, att Harbroholmsåns högvatten går över vallarne, på grund varav den invallade marken stod helt under vattensistlidne höst och förvinter. Därjämte har genom markens samman sjunkning avloppsdiket blivit för grunt för markens torrläggning. Efter åns reglering bliva både vallar och avloppsdike obehöfliga. Invallningen bör således deltaga med dels de kostnader som äro erforderliga för vallarnes iståndsättande och avloppskanalens fördjupning samt för den minskning i underhåll som tillskyndas ägor genom de ifrågasatta arbetena. Dessa kostnader hava synemännen

delat på den areal som ligger inom invallningen och därigenom erhållit förbättringen per hektar.

Den del av invallningen däremot, som å Schebo är belägen mellan järnvägen och Närdingen, kan icke inom invallningen tilläggas utom ombyggande av en järnvägstrumma och en landsvägstrumma, vilken kostnad är så stor, att denna mark åtnjuter lika stor förbättring som närliggande mark, vilken icke är invallad.

Sedan den jord blivit kartlagd som kan påräkna nytta av företaget, och synemännen på grund av jordens beskaffenhet till matjord och alf och dess höjdläge i förhållande till vattenståndet i sjöar och vattendrag värderat den avkomst jorden kan i sitt nuvarande skick lämna samt bestämt den bördighet som är att påräkna efter företagets utförande på grund av jordens möjlighet till avdikning och jordmånens beskaffenhet och genom kapitalisering å fem procent i båda fallen erhållit jordens värde, hava de från dessa båda värden erhållit jordens förbättring eller den nytta som erhålles genom arbetet, och bestämt, att deltagandet i allt arbete skall äga rum efter det på detta sätt uppskattade förbättringsvärdet och det därur uträknade procenttalet, sådant det blivit intaget i uträknings- och värderingslängden.

Arbetets utförande.

Vidkommande arbetets utförande erinras att vid Schebo bruk ån avstänges med dam, varvid vattnet framföres i den gren som nu leder till kvarnen. Sedan arbetet är fullbordat till nuvarande sjöstrand, och dammen vid Schebo är färdigbyggd, påsläppes vattnet, varefter tappningen börjar och vattnet utdrages så djupt ske kan. Därefter borttages berget i sjöbotten till renvatten i sjön.

Sedan detta blivit verkställt, kan arbetet börja i alla vattendrag på en gång genom olika entreprenörer och utföres antingen genom muddring eller vattnets avstängande med längs och tvärgående dammar. Vid Sättern uppföres en damm, så att vattnet kan avstängas i sjön under arbetet och framläppas endast i den mån det skulle orsaka skada. Vidkommande Harbroholmsån bör vattnet kunna hållas i sjön Vällen, endast framläppas så att skada ej orsakas. Dambyggnad för därstädes, och uppgörelse bör därom kunna träffas med Gimo och Hargs bruk på billigare villkor än annan dammanläggning skulle kosta. Övriga arbeten äro vanliga grävningsarbeten, för vilka inga särskilda större dambyggnader äro erforderliga.

Under arbetet rätas vattendragen på de platser, där sådant är å planen angivet, och föreskriva synemännen, att i sådant fall den gamla årännan skall igenfyllas på gemensam bekostnad.

Ersättningar för jordupplag m.m.

Ersättning lämnas för den jord, som åtgår till utvidgning av kanal eller avloppsdike, eller således för den ökade bredden utom på Schebo bruk tillhörig mark, vilken genom köpekontrakt fritt upplåtits. Ersättning för jordupplag lämnas ock, därest genom jordupplagen skada vållas på åker eller äng. Ersättningar i dessa fall bestämmes och uträknas efter arbetets utförande av tre ojävige män som utses av arbetsstyrelsen eller ock av lantbruksingenjören i länet biträdd av två godemän.

Om avstående av jord.

Skulle någon ej vilja i arbetet och därmed förernade kostnader deltaga, skall till grund för utbrytningen läggas uppskattningen och utbrytas för att kvarstående deltagare tillskiftas lika stor del som jordförbättringens belopp utgör av jordens hela värde i dess skick efter företagets utförande.

Om arbetstiden.

Arbetet skall begynna, så fort ske kan, efter det förrättningen åt sig tagit laga kraft och vara slutligen fullbordat inom fem år, från det år räknat då arbetet börjats.

Underhållet för framtiden.

Underhållet för framtiden äger rum efter samma grunder som äro för första upptagandet bestämda.

Försiktighetsmått.

Vid sänkning av vattenståndet i sjöarne skall det försiktighetsmättet iakttagas, att ej större vattenkvantitet utsläppas genom dammen vid Schebo bruk än 12 kubikmeter i sekunden, motsvarande hälften av vårflödets storlek, bärande utsläppningen av vattnet icke äga rum vid annat än vanligt sommarvattenstånd och icke under flodvatten.

Skulle genom utsläppande av större vattenmängd än här ovan föreskrivits skada vållas, åligger sjösänkingsbolaget lämna ersättning för vållad skada.

Åtskilliga yrkanden.

Beträffande Sysslomannens för Scheboån sänkning yrkande finna synemännen vid det förhållande att samma vatten-

kvantitet skall vid flod framföras både vid Schebo damm och i vattendragets övre del nedom Schede, att någon ökad vattentillförsel ej orsakas genom arbetet, och bestämma därför, att ingen ersättning kan tillerkännas nedre bolaget, därvid synemännen jämväl fästat uppmärksamheten vid det konstaterade förhållandet, att på grund av ras och igenslamningar ån nedom Schede icke har i regleringsföretaget föreskrivna dimensioner, varigenom även i vattendragets nuvarande skick vattenhöjden lätt överstiger den vid regleringen angivna. Skydd mot för högt vattenstånd vid tappningstillfället ligger i synemännens föreskrift om den vattenmängd som får vid tappningstillfället framläppas.

Vidkommande järnvägens ombuds yrkande, att de arbeten, som inom järnvägens område kunna bli en följd av sjösänkningen, skola utföras under kontroll av järnvägens befäl på betryggande sätt, föreskrives, att dessa arbeten, därest sådana skulle behövas, böra utföras av järnvägen mot ersättning för de verkliga kostnader som för arbetet utgivits att gälldas av sjösänkingsintressenterna. Skadestånd skall icke lämnas i annan mån än betalning för de arbeten som å järnvägens område kunna bli en direkt följd av sjösänkningen.

Vidkommande det under arbetet på fältet av Bro byamän

gjorda yrkandet, att vattning skall anordnas vid Bro bro, där sådan nu finnes, och att klappstället vid Bro smedja skall anordnas, så att klappning av kläder där fortfarande kan efter sänkningen äga rum, hava synemännen efter besiktning på platsen funnit skäl föreligga att befälla dessa båda yrkanden och föreskriva för den skull, att dels vattning skall vid bror anordnas på dess sydöstra sida med den bredd som kan å den allmänna planen erhållas och dels klappstället skall nedschaktas så att åtkomsten av vattnet blir lika god som nu och botten i vattendraget därstädes fördjupas med 0.50 meter under blivande botten å en sträcka av 5 meter räknat i vattendragets längdriktning.

Syssloman.

Valet av syssloman skall hos Konungens Befallningshavande i Stockholms län anmälas, innan arbetet får börja.

Förrättningskostnader.

Förrättningskostnaderna förskotteras av sökandene, och gälldas, om arbetet kommer till utförande, av delägarna i företaget enligt de grunder som blivit bestämda för arbetets utförande.

Förening.

Förening träffad vid sammanträde den 16 innevarande Oktober godkännes och anses av synemännen utgöra en del av detta utlåtande.

Ununge den 16 Oktober 1911.

ex officio

Daniel Wedblad

Hj. Unander C. J. Carlsson.

K. H. Thunberg.

Vidimeras

ex officio

Daniel Wedblad.